

Sygn. akt I UK 289/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Korzeniowski

w sprawie z odwołania M. M.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Opolu
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 24 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 1444/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Krakowie wyrokiem z 24 marca 2015 r. oddalił apelację skarżącego wnioskodawcy M. M. od wyroku Sądu Okręgowego w Kielcach z 10 lipca 2014 r., oddalającego jego odwołanie od decyzji pozwanego z 3 czerwca 2013 r., odmawiającej mu prawa do wcześniejszej emerytury wobec braku 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy ustalił, że okres pracy w szczególnych warunkach wynosi 11 lat i 4 miesiące. Sąd Apelacyjny wyliczył, że nawet zaakceptowanie dalszego okresu i przyjęcie, iż w rzeczywistości skarżący w głównej mierze zajmował się prowadzeniem pojazdów ciężarowych, dawałoby łącznie 13 lat i 6 miesięcy stażu pracy w szczególnych warunkach.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie prawa materialnego: 1) art. 184 ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 2 rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku

emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przez niewłaściwe zastosowanie do ustalonego stanu faktycznego i przyjęcie, że praca wnioskodawcy w następujących okresach: 1) od 28 września 1966 r. do 28 czerwca 1969 r. w Zakładach gdzie pracował jako lakiernik; 2) od 16 sierpnia 1974 r. do 28 lutego 1975 r. w Przedsiębiorstwie w K., gdzie pracował jako kierowca koparki (pomocnik operatora koparki); 3) od 23 czerwca do 4 grudnia 1976 r. w Kombinacie, gdzie pracował jako kierowca; 4) „od 16 od 20 czerwca 1984 r.” do 2 grudnia 1984 r., od 21 lutego do 31 grudnia 1985 r., od 1 marca do 6 kwietnia 1986 r., od 1 września 1987 r. do 4 stycznia 1988 r. w E., gdzie pracował jako kierowca; 5) od 16 czerwca do 11 września 1997 r. w Niemczech – nie była pracą w warunkach szczególnych w związku z czym wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym 15-letnim okresem zatrudnienia w szczególnych warunkach co miało wpływ na wynik sprawy i doprowadziło do odmowy przyznania emerytury. Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania „ponieważ jest ona oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.). Bez wątpliwości w sprawie w postępowaniu przed Sądem II instancji wystąpiło istotne wskazane naruszenie prawa materialnego co miało bezpośredni wpływ na treść orzeczenia. Orzeczenie jest niesprawiedliwe, a każdy ma prawo oczekiwać należytego wyjaśnienia sprawy i sprawiedliwego rozstrzygnięcia”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przedstawia zasadnej podstawy przedsądu i dlatego nie został uwzględniony.

Przede wszystkim we wniosku, ani nawet w podstawie kasacyjnej, skarżący nie zarzuca naruszenia prawa procesowego. Oznacza to, że Sąd Najwyższy wiąże ustalenia faktyczne na których oparto zaskarżony wyrok. Innymi słowy reguła związania ustalonym przez sąd powszechny stanem faktycznym obowiązuje również na etapie przedsądu (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Ma to istotne znaczenie, gdyż praca w szczególnych warunkach to zasadniczo określony stan faktyczny (określone czynności wykonywane stale i w pełnym wymiarze czasu pracy). Jeżeli skarżący nie podważa ustalonego stanu faktycznego, to nie może zasadnie twierdzić, iż

naruszono prawo materialne. Istotne jest w tym miejscu stwierdzenie, że skarżący we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania poprzestaje na zarzutach podstawy kasacyjnej. Nie jest to prawidłowe. Na etapie przedsądu nie ocenia się podstawy kasacyjnej. Zarzuty podstawy kasacyjnej podlegają rozpoznaniu dopiero po przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania. Podstawa kasacyjna stanowi odrębny od podstawy przedsądu element (art. 398³ § 1 w związku z art. 398⁴ § 1 pkt 2 oraz art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c.). Oznacza to, że nie zastępuje podstawy przedsądu ani brakującego jej uzasadnienia. O ile zasadna podstawa kasacyjna prowadzi do uwzględnienia skargi (*a contrario* art. 398¹⁴ k.p.c.), to w przypadku szczególnej podstawy przedsądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. znaczenie ma samodzielne, czyli odrębne od podstawy kasacyjnej, wykazanie takiego naruszenia przepisów prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy i dlatego skarga powinna zostać przyjęta do rozpoznania. Skarżący we wniosku tego nie czyni. Brak jest w nim przepisów, których naruszenie miałoby prowadzić do takiego stwierdzenia.

Nawet gdyby odstąpić od tego reżimu, to skarżący nie zarzuca naruszenia konkretnych przepisów z wykazu A, stanowiącego załącznik do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku elementarnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnych charakterze. To właśnie w przepisach tego wykazu kotwiczą się normy określające co stanowi pracę w szczególnych warunkach, przykładowo praca kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony to wykaz A, dział VIII, poz. 2. Nie wystarcza wskazanie w podstawie kasacyjnej na § 2 tego rozporządzenia, gdyż określa ogólną zasadę, że praca w szczególnych warunkach ma być wykonywana stale (na danym stanowisku z wykazu A) i w pełnym wymiarze czasu pracy (czyli przez 8 godzin). Tutaj zaś ustalono, że warunek ten nie był spełniony w każdym spornym okresie (wskazanym w skardze). Innymi słowy badanie zastosowania prawa do ustalonego stanu faktycznego jest ułomne, jeśli we wniosku nie ma przepisów z wykazu A do rozporządzenia, stanowiących punkt odniesienia do oceny czy dany okres pracy był pracą w szczególnych warunkach. Mankament ten ma tym większe znaczenie, że na etapie przedsądu nie ocenia się podstawy

kasacyjnej, lecz tylko podstawę przysądu z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., a ta powinna wskazywać i wykazywać naruszenie prawa, które bez wątpliwości prowadzi do stwierdzenia, że objęty skargą wyrok jest oczywiście wadliwy. Ponadto nie można pominąć ustaleń stanu faktycznego, które skarga pomija. Chodzi o to, że w pierwszym wskazanym w skardze okresie w latach 1966-69 Sąd ustalił, że wnioskodawca był uczniem zasadniczej szkoły zawodowej a nie pracownikiem. Jako uczeń nie był pracownikiem, a więc również zatrudnionym w szczególnych warunkach. Negatywne są również ustalenia Sądu powszechnego dotyczące pozostałych okresów. Okres od 16 sierpnia 1974 r. do 28 lutego 1975 r. nie został zaliczony jako praca kierowcy, gdyż wnioskodawca pracował jako pomocnik operatora koparki, albowiem nie miał uprawnień operatora koparki i nie wykonywał tej pracy stale i w pełnym wymiarze. Innymi słowy z ustaleń nie wynika, iżby w tym okresie wnioskodawca był zatrudniony jako kierowca samochodu ciężarowego (pow. 3,5 tony). Podobnie co do zatrudnienia w Hucie K. od 23 czerwca do 4 grudnia 1976 r. Według ustaleń wnioskodawca pracował wówczas jako mechanik-kierowca. Jeździł samochodem ciężarowym, lecz nie wykonywał tej pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, gdyż oprócz pracy kierowcy świadczył pracę jako mechanik. Również brak świadczenia pracy kierowcy pojazdu ciężarowego w pełnym wymiarze zdecydował o niezaliczeniu okresu zatrudnienia jako kierowcy – mechanika w E. w okresie od 20 czerwca do 2 grudnia 1984 r., od 21 lutego do 31 grudnia 1985 r., od 1 marca do 6 kwietnia 1986 r. oraz od 1 września 1987 r. do 4 stycznia 1988.

Reasumując, we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie wykazano, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Z tych motywów orzeczono jak w sentencji (art. 398⁹ § 2 k.p.c.).

